

prima instanță: L. Brînza
instanța de apel: N. Craiu, L. Bulgac și A. Pahopol

DECIZIE

09 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii: Iurie Bejenaru, Galina Stratulat, Svetlana Novac și Tatiana Vieru

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan” împotriva Companiei de Asigurări „Euroasig Grup”, intervenient accesoriu Vasile Cebotari, cu privire la compensarea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Compania de Asigurări „Euroasig Grup”, cu casarea hotărârii Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 27 decembrie 2012,

c o n s t a t ă :

La 15 martie 2011, Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei de Asigurări „Euroasig Grup” intervenient accesoriu Vasile Cebotari, cu privire la compensarea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că în rezultatul accidentului rutier produs la 29 iulie 2011 în orașul Ialoveni, în care a fost implicat automobilul de marca BMW 525, număr de înmatriculare PS OW 565, condus de Vasile Cebotari, a fost deteriorat automobilul de marca Mercedes Atego, număr de înmatriculare C OO 329, care aparține Societății cu Răspundere Limitată „Tehelan”.

Vinovat de producerea accidentului rutier și cauzarea prejudiciului material a fost recunoscut Vasile Cebotari. Ultimul avea contract de asigurare de răspundere civilă auto încheiat cu Compania de Asigurări „Euroasig Grup”.

La 02 august 2011, reclamantul s-a adresat Companiei de Asigurări „Euroasig Grup” cu cerere privind achitarea despăgubirii de asigurare.

La 10 august 2011, prin raportul de evaluare a pagubelor nr.567/08 A, întocmit de expertul „Exauto-Plus” Societate cu Răspundere Limitată, a fost determinat prejudiciul material cauzat Societății cu Răspundere Limitată „Tehelan” în mărime de 154918,60 lei.

La 15 august 2011, reclamantul a prezentat Companiei de Asigurări copia actului de examinare a mijlocului de transport și copia raportului de evaluare a pagubei nr. 567/08 A din 10 august 2011, iar la 23 august 2011, pîrîtului i-au fost prezentate ultimele documente în vederea stabilirii cuantumului și achitării despăgubirilor de asigurare.

Cu toate acestea, în termenul prevăzut de lege pentru oferirea informației ce ține de cuantumul despăgubirii de asigurare ce urmează a fi achitată, pîrîtul nu a prezentat Societății cu Răspundere Limitată „Tehelan” informația respectivă, fapt ce l-a determinat pe reclamant să se adreseze cu o cerere Comisiei Naționale a Pieții Financiare în vederea verificării legalității acțiunilor Companiei de Asigurări „Euroasig Grup”.

Menționează reclamantul, că potrivit răspunsului Comisiei Naționale a Pieții Financiare, Compania de Asigurări „Euroasig Grup” la 20 septembrie 2011 a stabilit și a aprobat suma despăgubirii de asigurare în mărime de 88 000 lei, însă ultima a refuzat să prezinte documentele ce justifică modul de calculare a pagubei.

Relevă reclamantul că pîrîtul nu l-a informat despre cuantumul despăgubirii de asigurare și nici nu i-a achitat suma calculată, fapt care l-a determinat să se adreseze în judecată cu cererea respectivă.

Solicită, Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan”, perceperea în beneficiul său din contul pîrîtului a sumei de 154918,60 lei drept compensare a prejudiciului material, suma de 20448,12 lei ca penalitate de întârziere, suma de 9732,27 lei ca dobîndă de întârziere, 1000 lei - costul efectuării actului de examinare a mijlocului de transport auto, 3500 lei - costul serviciilor de evacuare, precum și suma de 5687,97 ca taxă de stat achitată la înaintarea acțiunii.

La 06 noiembrie 2012, reclamantul a depus cerere de concretizare a acțiunii.

În motivarea cererii a indicat că, Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan” a fost nevoită să utilizeze o parte din mijloacele de credit acordate de Banca Comercială „Unibank” Societate pe Acțiuni pentru procurarea unui alt automobil, deoarece pîrîtul a refuzat să achite despăgubirea de asigurare în termenul prescris de lege. Astfel, reclamantul a solicitat încasarea din contul pîrîtului în beneficiul său a cheltuielilor aferente utilizării mijloacelor de credit folosite pentru procurarea noului mijloc de transport în mărime de 21243,7 lei, a penalității calculate în mărime de 27883,80 lei, a dobînzii de întârziere în sumă de 23333,30 lei. În rest acțiunea a rămas neschimbată (f.d. 74).

Prin hotărîrea judecătoreiei Centru municipiul Chișinău din 27 decembrie 2012 acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul pîrîtului în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Tehelan” sumă de 129878,53 lei în calitate de prejudiciu material, suma de 23378,04 lei ca penalitate , dobînda de

întârziere în mărime de 14295,58 lei, costul serviciilor de evacuare a mijlocului de transport în sumă de 3500 lei, costul efectuării actului de examinare a mijlocului de transport în mărime de 1000 lei și suma de 5161,56 lei pentru taxa de stat achitată la depunerea acțiunii. În rest pretențiile înaintate de reclamant au fost respinse ca nefondate (f.d. 131-139).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013, a fost admis apelul declarat de către Compania de Asigurări „Euroasig Grup”, fiind casată hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 27 decembrie 2012, cu emiterea unei noi hotărâri prin care a fost încasat din contul Companiei de Asigurări „Euroasig Grup” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Tehelan” suma de 65486,83 lei cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 3500 lei cu titlu de cheltuieli de evacuare a mijlocului de transport deteriorat, suma de 1000 lei cu titlu de cheltuieli pentru dispunerea expertizei și suma de 1473,45 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 71460,28 lei (f.d. 168-175).

La 20 iunie 2013, Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan” a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea primei instanțe.

Recurentul, Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan”, în motivarea recursului a indicat că decizia pronunțată este ilegală și neîntemeiată, concluziile expuse sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar normele de drept material și cele de drept procedural au fost aplicate eronat.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referința depusă la 28 august 2013, Compania de Asigurări „Euroasig Grup” a solicitat declararea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 28 august 2013, recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan” a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din actele pricinii s-a constatat că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit la 03 august 2011, Vasile Cebotari, în rezultatul accidentului rutier din 29 iulie 2011, a fost recunoscut vinovat și sancționat contravențional (f.d. 24). Vinovatul în comiterea accidentului deținea contract de asigurare de răspundere civilă cu Compania de Asigurări „Euroasig Grup”.

În urma accidentului menționat, a fost deteriorat automobilul de model Mercedes Atego, număr de înmatriculare C OO 329, care aparține Societății cu Răspundere Limitată „Tehelan”.

Potrivit raportului de evaluare a pagubei nr. 567/08 A la actul de examinare din 10 august 2011, costul recondiționării automobilului de model Mercedes Atego, număr de înmatriculare C OO 329 a constituit 154926,59 lei (f.d. 9-15).

În raportul de evaluare menționat este indicat că, costul mediu de piață al unui automobil analogic, conform datelor pieței auto din Republica Moldova este de 179241,70 lei.

În același raport este precizat că nu este rațional de reparat automobilul avariat, deoarece valoarea cheltuielilor constituie 86,43% din valoarea medie de piață a unui automobil analogic.

Potrivit pretențiilor reclamantului din 14 septembrie 2011, respectiv din 04 noiembrie 2011, Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan” a solicitat stabilirea și achitarea despăgubirilor de asigurare.

Dat fiind faptul că pîrîtul nu a reacționat la pretențiile reclamantului, la 15 martie 2011, Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei de Asigurări „Euroasig Grup” solicitînd perceperea în beneficiul său din contul pîrîtului a sumei de 154918,60 lei drept compensare a prejudiciului material, suma de 20448,12 lei ca penalitate de întîrziere, suma de 9732,27 lei ca dobîndă de întîrziere, 1000 lei - costul efectuării actului de examinare a mijlocului de transport auto, 3500 lei - costul serviciilor de evacuare, precum și suma de 5687,97 ca taxă de stat achitată la înaintarea acțiunii.

La 06 noiembrie 2012, reclamantul a depus cerere de concretizare a acțiunii prin care a cerut încasarea din contul pîrîtului în beneficiul său a cheltuielilor aferente utilizării mijloacelor de credit folosite pentru procurarea noului mijloc de transport în mărime de 21243,7 lei, a penalității calculate în mărime de 27883,80 lei, a dobînzii de întîrziere în sumă de 23333,30 lei. În rest acțiunea a rămas neschimbată (f.d. 74).

Fiind investită cu examinarea pricinii, prima instanță a admis parțial acțiunea, fiind dispusă încasarea din contul pîrîtului în beneficiul Societății cu

Răspundere Limitată „Tehelan” sumă de 129878,53 lei în calitate de prejudiciu material, suma de 23378,04 lei ca penalitate, dobânda de întârziere în mărime de 14295,58 lei, costul serviciilor de evacuare a mijlocului de transport în sumă de 3500 lei, costul efectuării actului de examinare a mijlocului de transport în mărime de 1000 lei și suma de 5161,56 lei pentru taxa de stat achitată la depunerea acțiunii. În rest pretențiile înaintate de reclamant au fost respinse ca nefondate (f.d. 131-139).

Instanța de apel prin decizia din 24 aprilie 2013, a admis apelul declarat de către Compania de Asigurări „Euroasig Grup”, fiind casată hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 27 decembrie 2012, cu emiterea unei noi hotărâri prin care a fost încasat din contul Companiei de Asigurări „Euroasig Grup” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Tehelan” suma de 65486,83 lei cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 3500 lei cu titlu de cheltuieli de evacuare a mijlocului de transport deteriorat, suma de 1000 lei cu titlu de cheltuieli pentru dispunerea expertizei și suma de 1473,45 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 71460,28 lei (f.d. 168-175).

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel incorect a aplicat prevederile legale.

Conform art. 22 alin. (1) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între asigurat, persoana păgubită sau reprezentantul ei legal și asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nici o înțelegere, prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

Art. 23 alin. (1) și (2) al aceleiași legi prevede că despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși nici una din următoarele valori:

- a) valoarea pagubei real suportate;
- b) diferența dintre valoarea autovehiculului de la data producerii accidentului și valoarea rămasă conform actului de reevaluare încheiat de către o unitate de specialitate;
- c) limita despăgubirii prevăzută de prezenta lege.

(2) Valoarea pagubei pricinuite autovehiculului este egală costului reparației părților componente sau a pieselor avariate ori costului de înlocuire a acestora, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru lucrările de demontare și montare aferente reparațiilor și înlocuirilor necesare, stabilite la prețurile practicate de unitățile de specialitate.

În această ordine de idei, Colegiul menționează că instanța de apel incorect a pus la baza deciziei emise contractul de vânzare-cumpărare nr. 96-09 din 13 noiembrie 2009 și actul de achiziție a mărfurilor seria și numărul AA 366967, cu valoare autovehiculului egală cu 114850 lei.

Or, aceste înscrisuri nu pot fi luate în considerație de către instanță, deoarece nu reprezintă valoarea autovehiculului la data producerii accidentului.

Despagubirea se face în raport cu starea bunului în momentul producerii evenimentului asigurat, și nicidecum în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 96-09 din 13 noiembrie 2009 și actul de achiziție a mărfurilor seria și numărul AA 366967.

Mai mult decât atât, potrivit raportului de evaluare a pagubei nr. 567/08 A la actul de examinare din 10 august 2011, precum și raportului de evaluare nr. 867/10 A, costul mediu de piață al unui automobil analogic, conform datelor pieței auto din Republica Moldova pentru perioada în care s-a produs accidentul, era de 179241,70 lei (f.d. 9-15, 70).

Sub acest aspect, Colegiul consideră că prin decizia instanței de apel, reclamantul este plasat într-o situație defavorabilă și inechitabilă, deoarece îi este diminuată valoarea bunului avut.

Instanța de recurs menționează că principiul de la care trebuie să pornim este achitarea unei despăgubiri corecte, la o valoare asigurată care să permită înlocuirea bunului afectat.

Conform raportului de evaluare nr. 867/10 A, valoarea rămasă a automobilului avariat constituie 49363,17 lei (f.d. 70).

În această ordine de idei, Colegiul consideră necesar de a compensa prejudiciul material cauzat asiguratului în mărime de 129878,53 lei.

Conform art. 28 din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

(1) Asigurătorul este obligat să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune și să accepte cererea păgubitului privind modalitatea de plată a despăgubirii, care poate fi:

- a) în numerar;
- b) prin virament în cont bancar;
- c) prin virament în contul bancar al unității de specialitate care a efectuat reparația.

În continuare, art. 19 alin. (2) al aceleiași legi prevede că asigurătorul este obligat să soluționeze cererea și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data informării despre cazul asigurat.

Potrivit art. 28 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, dacă persoana păgubită nu este de acord cu decizia asigurătorului privind cuantumul despăgubirii de asigurare, acesta plătește totuși despăgubirea în cuantumul stabilit. În acest caz, persoana păgubită are dreptul să atace decizia asigurătorului în instanță de judecată.

Din materialele dosarului rezultă că asigurătorul, Compania de Asigurări „Euroasig Grup”, a închis dosarul de daune D/D 322/08-2011 la 20 septembrie 2011, aprobând spre plată despăgubiri de asigurare în mărime de 88000 lei.

În pofida acestui fapt, actele pricinii nu atestă nicio probă care să confirme înștiințarea Societății cu Răspundere Limitată „Tehelan” în privința aprobării dosarului de daune, precum și achitarea către asigurat a despăgubirilor cuvenite.

Art. 6 alin. (6) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări prevede că în caz de încălcare a termenului de plată a indemnizației de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizației sau despăgubirii.

Prin urmare, Colegiul consideră corectă concluzia primei instanțe de a fi încasat din contul pîrîtului în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Tehelan” penalitatea în mărime de 23378,04 lei.

Conform art. 617 alin. (1) Cod Civil, dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

Conform art. 619 alin. (1) și (2), obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzii pe perioada întârzierii. Dobînda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. (2) În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Având în vedere constatările de mai sus, contrar concluziilor instanței de apel, Colegiul consideră necesar de a dispune încasarea din contul pîrîtului în beneficiul reclamantului a dobînzii de întârziere în mărime de 14295,58 lei.

Art. 22 alin. (8) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 prevede că în cuantumul despăgubirilor se includ cheltuielile:

- a) aferente acțiunilor de limitare a pagubelor;
- b) de transport al bunurilor la locul de reparație, parcare sau depozitare;
- c) aferente cazului asigurat, suportate în proces civil de către asigurat sau păgubit;
- d) aferente expertizei tehnice efectuate la cererea păgubitului conform art.21 alin.(2) sau în temeiul unei hotărîri judecătorești.

Pornind de la prevederile enunțate, Colegiul consideră necesar de a încasa din contul Companiei de Asigurări “Euroasig Grup” în beneficiul reclamantului a sumei de 3500 lei în legătură cu serviciile de evacuare achitate de asigurat (f.d. 25-26), precum și suma de 1000 lei pentru costul actului de examinare auto (f.d.27).

În consecință, instanța de recurs concluzionează că decizia instanței de apel rezultă din interpretarea eronată a normei de drept material și aprecierea necorespunzătoare a circumstanțelor pricinii, fapt care determină casarea acesteia și menținerea hotărîrii primei instanțe.

Din considerentele menționate și având în vedere că s-a constatat interpretarea eronată a normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 al.(1) lit. f), CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Tehelan” împotriva Companiei de Asigurări „Euroasig Grup”, intervenient accesoriu Vasile Cebotari, cu privire la compensarea prejudiciului material.

Hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 27 decembrie 2012 se menține.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Svetlana Novac

Tatiana Vieru